No. 1375 Zaterdag 7 Mei 1910 27ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero soi fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 6 Mei.

ONZE BEGROOTING

IN DEN

Kolonialen Raad.

Aan de openbare behandeling onzer begrooting in den Raad op Woensdag ll. namen 10 leden deel. De Heer B. v. d. Veen Zeppenfeldt had kennis gegeven wegens ziekte verhinderd te zijn, terwijl de Heeren C. Fensohn en H. P. de Vries buitenslands vertoeven.

Als gevolmachtigden van het Bestuur waren tegenwoordig de Heeren A. Land, wn. Administrateur van Financiën, W. A. J. Th Zelle, tijd. Directeur van O. W.; Dr. P. J. van Breemen. Adviseur in visscherijzaken, en W. Versluys, Landbouwkundige.

De belangstelling van het Publiek was zeer groot.

De Voorzitter, de Heer My. S. L. Maduro opende de vergadering en sprak allereerst den Griffier, den Heer J. F. Haayen, toe om hem welkom te heeten na zijn terugkeer in de Kolonie, de hoop uitsprekend, dat de Raad nog lang de uitstekende diensten van zulk een goeden Griffier zou mogen blijven genieten. Daarna richtte Z. E. A. zich tot de Heeren Gemachtigden van het Bestuur, heette hen welkom, verzekerde hun, dat de Raad met belangstelling hunne adviezen zou vernemen en dat de Heeren de vrijheid hadden tot spreken, zoo dikwijls zij dit zouden verlangen.

Na goedkeuring der Notulen der vorige vergadering en voorlezing der ingekomen stukken werd onmiddelijk de algemeene beraadslaging over de Begrooting voor het dienstjaar 1911 geopend.

De Heer **Ed. S. Lansberg** vroeg het eerst het woord en constateerde met genoegen, dat de tegenwoordige Gouverneur verklaard had de richting van bezuiniging in te zullen slaan. Herhaaldelijk had Spreker bij vroegere gelegenheden daarop aangedrongen. Eenigszins was hij echter teleurgesteld door het M. v. Antwoord van het Bestuur. Immers bij erkenning dat de nieuwe belastingwetten meer kantoorwerk hadden medegebracht, meent de Gouverneur, dat bij de registratie en successiebelasting geen verdere vereenvoudiging mogelijk is.

Tot dusverre was nog nimmer de contrôle op de Notarissen noodzakelijk gebleken, de huwelijkscontracten worden ook bij het Kantongerecht bewaard. En waarvoor dient het opnemen van Deurwaardersakten? Theoretisch kan de Registratie zóó moeten worden ingericht, maar de wetten zijn er niet ter wille der theorie, maar moeten zijn overeenkomstig de gebleken behoeften.

Ook kon, volgens speker, meerdere bezuininging worden betracht, wanneer geen ambtenaren boven de 40 jaren uit Nederland hierheen werden uitgezonden, noch personen die reeds vele dienstjaren tellen, daar anders de pensioentoekenning spoedig op de Koloniale Begrooting zal komen drukken.

De resultaten op landbouwkundig gebied zijn niet bemoedigend, maar waarom moet dan een definitieve aanstelling van den landbouwkundige volgen? Deze is slechts voor tijdelijk uitgekomen en heeft van af den beginne reeds kunnen bemerken dat hij nimmer definitief zou worden benoemd. De Raad is zeer zeker dankbaar voor de groote vrijgevigheid van het Moederland, maar waar de dure landbouwproeven geen resultaten opleverden, is het des Raads plicht verdere credieten daarvoor te weigeren. Als beter bekend met de plaatselijke toestanden is de Raad beter tot oordeelen bevoegd en de Raad is reeds lang van meening, dat een landbouwkundige in onze noodlijdende kolonie overbodige weelde is. De Raad moet niet zuiniger willen zijn dan het Moederland eischt, meent het Bestuur, maar men moet ook niet vergeten, dat opgedrongen weldaden geen weldaden meer genoemd mogen worden. Ten slotte waarschuwt Spreker tegen nog hoogere opvoering der belastingen, de draagkracht der bevolking is bijna overschreden.

Ook wat de proeven voor de visscherij betreft, kan bezuinigd worden.

De daarvoor uitgetrokken bedragen zijn zeer groot en de te verwachten resultaten nihil.

Bij deze gelegenheid meent Spreker het Bestuur te mogen verzoeken, dat de Raad gehoord worde, alvorens de Comptabiliteitswet hier zal worden ingevoerd.

De Heer **C. S. Gorsira J. P. Ez.** verkrijgt hierna het woord en betuigt instemming met het door den Heer Lansberg gezegde, doch meent er nog het een en ander aan te mogen toevoegen.

De nieuwe belastingverordeningen veroorzaken zeer zeker grooten overlast aan het publiek, maar in 't bizonder meent Spreker te moeten wijzen op een fout in de samenstelling der Raden van Beroep, die dikwijls over rechtsquaesties hebben te beslissen, terwijl zij voor het meerendeel uit leeken bestaan. Daarenboven, de burgers die bezwaar hebben tegen hun aanslag in de Inkomstenbelasting, moeten hunne zaken open leggen aan een Raad, waarin hun concurrenten, hun schuldeischers misschien zitting hebben. Het is waar, met groote zorg werden de voornaamste, de meest billijke leden onzer maatschappij in die Raden benoemd en hebben zij steeds getracht naar eed en geweten zich van hun taak te kwijten. Maar een koopman kan nu eenmaal moeilijk zijn bewaren tegen den aanslag in de Inkomstenbelasting indienen, als in den Raad van beroep zijn schuldeischer zitting heeft of zijn concurent.

Mag men verder de beslissing over rechtsquaesties overlaten aan een collège van leeken? Spreker meende daarom het Bestuur in overweging te moeten geven om bij de herziening der Belastingverordeningen de beslissing over bezwaren van de aangeslagenen op te dragen aan de rechtscolleges.

Spreker is het verder niet eens met wat gezegd wordt in de Memorie van Antwoord over de diefstallen in de buitendistricten. Na hulpbehoevende en gegoede planters in het 2e en 3e district gehoord te hebben is Spreker tot de overtuiging gekomen, dat de diefstallen in de buitendistricten zoozeer in omvang zijn toegenomen, dat een ingrijpen door het Gouvernement dringend noodzakelijk is. In vergelijking met wat voor de stadsbewoners gedaan wordt, worden de eigendommen der plantages al heel weinig beschermd.

De Districtmeester van het 2e en 3e District ontkent het feit, maar dat kan hij ook zeer goed, want, daar de politie in de buitendistricten toch niet bij machte is, iets er tegen te doen, worden de diefstallen maar niet meer aangegeven. Dat de Districtmeester geen kennis draagt van die vele diefstallen is nog geen bewijs, dat zij niet gepleegd worden.

Aanleiding tot de vele diefstallen gaf de onoordeelkundige uitgifte van tal van kale stukjes grond aan de buitenbewoners, die op deze kale grondjes geen middel van bestaan kunnen vinden en het dus op de betere gronden, op de groote plantages gaan zoeken.

Marskramers koopen het gestolene op, eigenaren van kleine stukjes grond geven vervoerbiljetten voor veel meer dan hun kleine gronden kunnen opbrengen.

Het toezicht der politie op het vervoer der goederen is totaal onvoldoende. Dat der plantagehouders ook, zegt het Bestuur. Spreker komt tegen deze bewering op. Elke plantage heeft haar opzichter, elke kudde haar wachters; daarbij zijn de meeste plantages omheind. Nergens wordt het der Politie zoo gemakkelijk gemaakt als hier om hare plicht te doen.

Een beschamend voorbeeld zien wij op de Engelsche eilanden waar de kostbare cacao geteeld wordt op open terreinen.

Doch niet slechts op Curaçao, ook op Bonaire zal de kleine man spoedig hoofdzakelijk op diefstal zijn aangewezen als middel van bestaan. Per jaar worden 40000 zakken houtskool en meer dan 3500 vaten kalk uitgevoerd, ± de helft van Gouvernementsgronden afkomstig. Spoedig zullen ook op dat eiland de Gouvernementsgronden kaal zijn gekapt en niets meer opleveren. Diefstal op de Plantages zal dan de eenige uitweg zijn om te blijven bestaan. Spreker haalt verschillende bewijzen aan dat het branden van houtskool op Gouvernementsgronden grooter is dan de Gezaghebber wil laten voorkomen.

Vroeger kostte een zak f0,75, nadat het systeem om houtskool te laten branden op de Gouvernementsgronden was ingevoerd, nog slechts f 0,35.

Dit wijst op veel grooter aanbod, op overproductie. Thans, nu de bevolking aan het mais oogsten is, steeg de prijs weer tot f 0,50.

Ook de officieele opgave van den uitvoer klopt niet met de boeken der plantage-eigenaren.

Spreker meent dat een gedeelte van de op Bonaire gebrande kalk verwerkt wordt door Openbare Werken op Curaçao, waardoor dit Departement thans goedkooper kan werken. Maar waarom bouwt het Gouvernement geen behoorlijke kalkovens op Bonaire?

Een studie over den toestand der domeingronden op Bonaire acht Spreker ten zeerste gewenscht, opdat voorkomen worde, dat aldaar een zelfde hopenlooze toestand worde geschapen, als helaas, hier op Curaçao bestaat in de buitendistricten.

De Heer **Albert Statius Muller** kan zich ten volle vereenigen met de vorige sprekers. Hij meent echter nog verder te mogen gaan en te moeten *protesteeren* tegen den aanval van het Bestuur op de Plantage-eigenaren, als zouden dezen zelven de hoofdoorzaak zijn der vele diefstallen door hun gebrekkig toezicht. Hij herhaalt met de vorige sprekers: iedere plantage heeft zijn opzichter, iedere kudde zijn wachter, ook zijn de meeste plantages omheid en hebben daarenboven nog eigen boschwachters, die den heelen dag alles nagaan. Het Bestuur wil dat er meerdere wachters zullen worden aangesteld op de plantages, maar dat helpt geen zier, zoolang de groote plantages omringd blijven door de kleine grondjes. Dieven zijn slim en loeren er op om niet gezien te worden. Bij voorkeur stelen zij des nachts en wachten het geschikte oogenblik af. De kleine grondjes werden uitgegeven op de omliggende terreinen, waarop de groote plantages het weiderecht **hebben.** Tot dusverre is nog nergens bewezen, dat de plantage-eigenaren dit weiderecht verloren en toch werden die gronden maar uitgegeven door het Gouvernement. Doordat de plantages nu minder weiden bezitten, moest hun veestapel worden gedund, de opbrengst der plantages werd daardoor verminderd en nu zou het Bestuur eischen nog meerdere uitgaven te doen om de wachters te verdubbelen? Dit zou toch niets baten, evenmin als de aanstelling van een districtmeester meer. Het eenige wat helpen kan is de verwijdering der kleine grondhuurders rondom de groote plantages en een scherper politietoezicht, ook over het vervoer der goederen. De rijzadels moeten worden opgelicht, de zakken langs de ezels nagezien, de dichte karren der marskramers geopend worden. Eerst dan zal de toestand kunnen verbeteren.

De Heer **A. Land,** gemachtigde van het Bestuur, vraagt het woord om ook namens de overige Heeren den Voorzitter dank te zeggen voor het hartelijk welkomswoord. Spreker vooral verheugt zich ten zeerste over die groote welwillendheid van den Raad, daar hij wel eenige tegemoetkoming zal behoeven, vooral tijdens de debatten, waar hij het gebrek aan voldoende locale kennis, wegens zijn nog kort verblijf in de Kolonie, zeer zeker zal gevoelen.

Spreker verwondert zich erover, dat de Heer Lansberg nog bleef aandringen op meerdere vereenvoudiging ook bij de registratie, daar het Memorie van Antwoord toch duidelijk genoeg zegt, dat op Curaçao nog geen uur en op de eilanden zeker geen kwartier daaraan behoeft besteed te worden. Niet de registratie en successie-belasting, maar vooral de verordening op in- uit en doorvoer had vermeerdering van werk gegeven. En nu heeft de Heer Lansberg niet aangegeven hoe juist deze verordening zou kunnen vereenvoudigd worden. Intusschen het Bestuur is diligent in deze en zal vereenvoudiging invoeren, waar mogelijk.

Bezuiniging betrachten bij het uitzenden van ambtenaren is zeer zeker gewenscht, maar niet altijd zal men geschikte personen vinden onder de 40 jaar en met nog slechts weinig dienstjaren. Veel zal hierbij moeten afhangen van omstandigheden.

Dat definitieve benoeming van den Landbouwkundige niet noodig is, daar de titularis slechts als tijdelijk is uitgekomen, ziet spreker niet in.

De heer Versluys is immers reeds 5 jaar hier werkzaam en dan begint de post toch wel zijn tijdelijk karakter te verliezen.

Ten sterkste protesteert de Gemachtigde van het Bestuur tegen de waarschuwing om de belastingen niet hooger op te voeren. Of de draagkracht der bevolking reeds is bereikt, of misschien al overschreden, wil spreker niet beoordeelen, maar een waarschuwing tegen opvoering van belasting had hier niet gehoord moeten worden, waar het Moederland zoo vrijgevig is ten opzichte der Kolonie en bij de reorganisatie van het belastingsysteem ten krachtigste heeft verklaard, nimmer gedacht te hebben aan vermeerdering van inkomsten. In Curaçao betaalt men per hoofd f 8 in Suriname f 24. Er is hier dus geen reden tot klagen.

Wat de Comptabiliteitswet betreft, de M. v. A. is reeds verschenen, het is nu te laat om te vragen, dat ook Curaçao hierin gehoord worde. Daarbij, de Wet regelt de geldmiddelen, hoogstens zou men kunnen vragen om een afzonderlijke contrôle, zooals de Indische Rekenkamer.

Den Heer Gorsira beantwoordend, verklaarde Spreker de aandacht van het Bestuur op de meer juridische samenstelling der Raden van Beroep te zullen vestigen, echter kunnen ook de practische elementen daarin volstrekt niet gemist worden.

Wat betreft de vele diefstallen op de groote plantages, Spreker heeft veel in onze oude archieven moeten snuffelen en heeft daarin gezien, dat een 30 à 40 jaar geleden evenzeer geklaagd werd over diefstallen. Maar hebben de plantage-eigenaren niet zelf een weinig schuld, als zij de diefstallen niet aanbrengen, worden zij natuurlijk ook niet onderzocht.

Moeilijk kan op het oogenblik over het *weiderecht* in discussie worden getreden, maar, daar de Commissie van het groot landbouwbedrijf deze quaestie ook aanroert, kan zij hier veilig tot later blijven rusten.

Het verschil van uitvoercijfers van Gouvernementeele en particuliere opgaven zal gezocht moeten worden in het verschil van zakken. Groote zakken worden voor 2 gerekend. Ernstig onderzoek wordt echter gaarne toegezegd.

Den Heer Alb. St. Muller beantwoordend, meent Spreker dat misschien vele, maar toch zeker niet alle plantages omheind zijn. Omheining echter zegt op zich zelf nog niet veel; de plantages zijn te uitgestrekt, soms 500 — 1000 H. A. groot. Ook worden niet overal boschwachters aangetroffen, althans geen goede.

De Heer Gorsira beweerde, dat nergens gemakkelijker dan op Curaçao diefstal zou zijn tegen te gaan, Spreker meent, dat het nergens moeilijker zal vallen.

In Nederland bijv. wordt een kleine boerderij, omringd door een sloot, streng bewaakt; en toch komen er vele diefstallen voor, vooral in de nabijheid van groote steden. Hier zijn de plantages tien—twintigmaal grooter en kunnen minder goed bewaakt worden, hoe zou hier dan elke diefstal zijn tegen te gaan? Spreker protesteert tegen de voorstelling der Plantage-eigenaren alsof diefstal hoofdoorzaak van hun achteruitgang zou zijn. De veestapels verminderden ook door verkoop van vee uit gebrek aan contanten.

De Heer **Zelle** zegt te zullen overwegen, of het Gouvernement met voordeel eigen kalkovens kan branden op Bonaire.

De Heer **Versluys** geeft toe, dat veel proeven nog geen resultaten opleverden, maar alle proeven op landbouwkundig gebied kunnen nog geen zichtbare resultaten toonen. De Caouchouc en de vruchtboomen hebben nog tijd noodig.

De Heer Dr. **van Breemen** meent dat bij de verbetering der visscherij uitvoer van het product geen hoofdzaak is, ofschoon betere producten van zelf wel uitgevoerd zullen worden, of minstens in de plaats treden der ingevoerde van elders. De eilan-kunnen elkander van visch voorzien. De West is een groot vischverbruiker. De proeven zijn hier zeer lastig te nemen en nog in gang; die proeven kosten geld, maar zonder geld geen resultaat. De tegenwoordigheid alleen van een deskundige is niet voldoende, hij moet ook kunnen werken. Veel geld der credieten zal terugkeeren in de Koloniale Kas. De aangevraagde gelden zijn in evenredigheid met de te verwachten resultaten.

Wordt vervolgd.

SURINAME.

Voor ons liggen de Mem. van Toel. en het voorl. Verslag op de begrooting voor het dienstjaar 1911. Ofschoon men volgens eigen verklaring zijn best heeft gedaan kort te zijn en allen ballast over boord te werpen, zijn de twee stukken nog van respectabelen omvang. De Mem. van Toel. telt 49 en het Voorl. verslag 54 bladzijden. Men ziet het; de Kol. Staten winnen het. Moeten wij hieruit besluiten, dat de breedsprakerigheid is aan den kant der Kol. Staten?

Dit ter inleiding.

Zooals het past, doen beide stukken hun intrede met een beschouwing over den œconomischen toestand der kolonie. De Mem. van Toel. meent, dat in vergelijking met 1908 het verloopen jaar 1909 een vooruitgang teekent. Wij lezen:

„Bij de aanbieding aan de Staten van de koloniale huishoudelijke begrooting voor het loopende jaar meende de Gouv: te mogen aannemen, dat er geen rede was om ongerust te zijn over den œconomischen toestand der kolonie in 1909 en meende hij gerust te mogen zeggen dat er gegronde hoop bestond, dat de toestand een weinig voor-

uitgaande zou zijn (zie blz. 8 der Mem. van Toel.) De Gouv. kan thans bij de aanbieding der begrooting voor het dienstjaar 1911 verklaren dat het vertrouwen, waarmede hij verleden jaar de toekomst te gemoet zag, niet beschaamd is, ook al moet erkend worden dat het met de bacovencultuur niet zoo gunstig geloopen is als verleden jaar verwacht werd".

Verscheidene leden verklaren in het V. V. dat ook zij een vooruitgang, zij 't dan ook een geringe, bespeuren. Volgender wijze hebben zij hunne meening in het V. V. uitgezegd.

„Met genoegen en met instemming hadden verscheidene leden kennis genomen van de verklaring van den Gouv. dat het vertrouwen, waarmede de zijne Exellentie verleden jaar de toekomst te gemoet zag, nl. dat er geen reden was om ongerust te zijn over den economischen toestand der kolonie en dat er gegronde hoop bestond dat de kolonie een weinig vooruitgaande zou zijn, niet beschaamd is, ook al moet erkend worden dat het met de bacovencultuur niet zoo gunstig geloopen is als verleden jaar verwacht werd."— Ook huns inziens bestaat er thans wel reden om de toekomst met vertrouwen in te zien."

Vergissen wij ons niet dan wordt én door de Mem. van Toel. én door die „verscheidene leden" in het V. V. dien economischen vooruitgang gehaald uit het feit, dat 1909 meer geld in de kol. kas heeft doen vloeien dan 1908. In het V. V. toch lezen wij:

„Dit vertrouwen" —[aldus die verscheidene leden] — mag gegrond zijn op het verblijdend verschijnsel dat de financieele uitkomsten over 1909 sooveel gunstiger zijn dan die over 1908, al wordt daarbij niet over het hoofd gezien dat de belastingverhoogingen, die in de tweede helft van 1907 zijn tot stand gekomen, wegens de destijds groote inslagen der hooge artikelen eerst in 1909 in volle werking zijn gekomen.

Andere leden zijn niet zoo optimistisch gestemd en zijn van oordeel, dat oeconomische vooruitgang nog niet te vinden is, „al bestaat er hunnerzijds geen grond om te beweren dat de toekomst met bezorgdheid moet worden te gemoet gezien, al moet in een adem worden verklaard, dat de financieele toestand niet gunstig kan genoemd worden, waar het subsidie voor 1911 niet veel minder zal bedragen dan voor het loopende jaar."

Wij hebben dus twee meeningen omtrent den oeconomischen vooruitgang.

Welke van deze twee zou nu het dichtst bij de waarheid komen? In zooverre wij den toestand kunnen beoordeelen, lijkt ons de laatste meening de ware.

Dat er inderdaad oeconomischen vooruitgang is, gelooven wij niet. Waarom? Wie eenigzins met het volk in aanraking komt, weet dat zoowat alle klassen der maatschappij steen en been klagen. De winkelstand is gedrukt; het ambacht kan de werkgereedschappen voor een aanzienlijk deel van het jaar in rust te laten. En wordt er nog gewerkt, dan is het een heele toer het geld binnen te krijgen om de eenvoudige reden, dat het er niet is. Daarenboven velen snakken naar werk en kunnen het niet vinden.

Hierbij komt nog dat de hypothecaire schulden op huizen en erven voortdurend toenemen. De hypothecaire schuld binnen Paramaribo grenst bijna aan het ongeloofelijke. Dat bij zulk een toestand verkoopingen van huizen en erven krachtens art. 1207 van het B. W. aan de orde van den dag zijn, kan geen verwondering baren. Van 11 December 1909 tot 13 April jl., d. i. in 4 maanden tijds, zijn 26 zulke verkoopingen geannonceerd. Dit cijfer spreekt, teekent ons den oeconomischen toestand van Paramaribo.

Wij voor ons gelooven, dat er helaas van 'n oeconomischen vooruitgang nog niet gesproken kan worden.

Het bewijs, voor den oeconomischen vootuitgang, dat in het V. V. wordt gegeven vinden wij al zeer zwakjes. Zeker! 1909 heeft ruim honderd zestig duizend gulden meer aan belasting opgebracht dan 1908 Maar om hieruit tot de œconomischen vooruitgang te concludeeren, vinden wij hoogst gewaagd. Met ons zal men moeten erkennen dat dit argument slechts een zeer betrekkelijke waarde heeft.

De Surinamer.

KOMETEN EN.... TOEKOMST.

Vervolg.

Bij de verschijning der laatste komeet, in Januari jl., schreven de couranten:

„Aan allen, die haar zullen waarnemen, zoo betrekkelijk laag aan den hemel, glanzend met rossigen gloed, zal duidelijk worden hoe vroeger de verschijning van kometen het volk met vrees en beving kon vervullen."

Voorzeker, in vroeger tijd waren de plotseling verschijnende, vaak zonderling gevormde kometen, wegens haar geheimzinnigen aard en schijnbaar onregelmatige beweging, voorwerpen van verbazing niet alleen, maar ook van ontzetting en vrees, wijl ze beschouwd werden als voorboden van groote rampen.

Maar — zegt de geleerde natuurkundige Alexander von Humboldt — „het ligt diep in de somberegeaardheid der menschen, dat bij eene ernstige beschouwing der dingen, het onverwachte, het buitengewone slechts vrees, geene vreugde of hoop verwekt. De wonderbare gedaante eener komeet, haar doffe nevelglans, haar plotseling te voorschijn komen aan het hemelgewelf, zijn in alle landstreken, aan de menigte bijna altijd als een nieuwe, angstverwekkende, vijandelijke macht voorgekomen, welker bedoeling was het bestaande omver te werpen.

Daar het verschijnsel slechts aan korten duur gebonden is, zoo ontstaat de meening, dat het zich in de gelijktijdige of navolgende gebeurtenissen der wereld moet afspiegelen.

De aaneenschakeling dezer wereldgebeurtenissen biedt dan licht iets aan, wat men als het aangekondigde onheil beschouwen kan".

Zoo is het.— Wel moet Flammarion met het oog op de a. s. nadering van Halley's komeet gesproken hebben over „blauwzuur-vergiftiging", echter is in 't oog te houden:

1o. dat deze schrijver wel eens sterk fantaseert; 2o. dat anderen de geruststellende verzekering geven, dat de baan dezer komeet 20 graden helt op het vlak van de aardbaan. ('t Is maar 'n eindje van 7,280,000 uren gaans!)

Ook dient niet vergeten, dat de massa van een komeet gering is, en mocht dan ook al, een eventuëele ontmoeting van zoo'n lichaam met de aarde niet zonder invloed zijn op deze laatste — gelijk b. v. nu door de Noorweegsche vorschers, die voor een nauwkeurig onderzoek naar Halley's komeet een expeditie naar Finmarken ondernemen, magnetische stormen verwacht worden, zoodra de staart dier komeet de aarde raakt (hoewel die voorspelling slechts steunt op eene veronderstelling, nl. — als die staart is een electrische vonkenreeks, wat, we zeiden het reeds, nog behoort tot de onopgeloste vragen;) — dat dergelijke verschijnselen *zekere* voorboden, ja, verwekkers zijn van oorlog, hongersnood, pest en dergelijke rampen is een heilloos en goddeloos bijgeloof.

Toch is dit bijgeloof lang, zeer lang een volkszonde geweest, voortgekomen uit het heidendom en helaas, nog hier en daar aanwezig.

De lezer zal zich herinneren het bericht in *Het Centrum* van 3 Febr. jl., „de Komeet 1910 A."

„De overheid in Rusland is nog steeds beducht voor den invloed, dien de verschijning der nieuwe komeet gehad heeft en misschien nog hebben zal op de lichtbewogen gemoederen der bijgeloovige Russische boeren. In bijna alle gouvernementen van het eigenlijke Rusland hebben de gouverneurs voor den duur dat de komeet nog met het bloote oog aan den hemel zichtbaar zal zijn... de politiemacht ten plattelande versterkt."

Dat de heidenen, die hemellichamen, natuurkrachten, e. d. voor goden hielden, ze als zoodanig aanbaden en vereerden, ook daaraan toekenden bovennatuurlijke macht gelijk bewezen wordt door de godenvereering onzer Germaansche voorouders, waaraan nog herinneren de namen onzer weekdagen: Zondag, die aan de zon, Maandag, die aan de maan was gewijd; gelijk Dinsdag aan den uit de aarde gesproten stamvader des volks, Tuisco, Woensdag aan Wodan of Odin — bestuurder of kracht welke als bron van hooger leven de stof doordringt; — Donderdag (Thorsdag) aan Thor, Donar of Thoenar,— dondergod, die met ongemeene spierkracht den donderhamer slingerde, Vrijdag aan Freija, godin der liefde, enz., — dat deze heidenen, die geen ernstige zaak zouden ondernemen alvorens hun goden te hebben geraadpleegd, van wier bijstand zij verhoopten een gelukkig slagen, waardoor zij het bewijs leverden hoezeer de mensch wordt beïnvloed door afhankelijksgevoel van hoogere macht en hoe hij te streven tracht de ingeschapen zucht naar het bovenaardsche te bevredigen, — dat zij dergelijke vreemdsoortige verschijnselen, gelijk de kometen, aanzagen als uitingen van den toorn hunner goden en zij, alleen door vrees bevangen, de vreeselijke rampen veronderstelden, is natuurlijk.

En het geheime verlangen des menschen om de verborgenheden der toekomst te weten hield die bijgeloovige vrees in stand.

Daarom was de komeet een voorwerp van schrik, doch alléén voor die landen waarheen zij haar staart had gekeerd.

Vandaar de namen „wanschapen, bloedig, harig gedrocht" „gelyc als oft een spoocxel der helle waar". Waar het verscheen en waarheen het zijn „harige" staart keerde, had men wel groote oorsake van bevinghe ende anxte" want het predikte verderf en „ondergangh".

Vertoonde zich de komeet bij Saturnus dan profeteerde zij pest, den dood van een Paus; bij Mars oorlog, revolutie; bij de Zon schrikkelijke rampen over geheel de aarde; bij de Maan „innundatien" en groote droogte; bij Venus sterven van keizers, koningen en andere „potentaten"; bij Mercurius rampen en ellenden van allerlei soort.

De „cometen en diergelycke prodigieuse wonderwerken Godts" waren „voorboden van Syne nakende straffen over koninckrijken, landen ende steden".

Een volksboek uit de 16e eeuw zegt van de komeet van 1527: „Het was een verschrikkelijke en afgrijselijke in de gedaante van een vlammende glorie of zwaard, door een zeer vreeselijke en bloedige wolk omgeven, waarin besloten waren diversche sterren; en rondomme vele menschenhoofden, zeer bloedig, in welke alderhande stucken van oorloge. als pieken, spitsen, lansen, messen, ponjaarden, zwaarden en hellebaerden blinkende waren",...... „door welcks aanschouwen menich mensche door verbaesthéyt van sinne ende verschrickelykheyt van herten in een doodelycke siekte gevallen is".

In het kort:

„Alle miserien en jammeren, die
ons kwamen aen.
Kondigden de booze cometen aen,
Als wraeke en roeden en toorn van God;
Wee den lichtveerdige, die er mede spot!"

Doch Ulrich Megerle (1642—1709) beter bekend onder den naam van pater Abraham à Sancta Clara, zeide:

„Dat eenige sterrekijkers uyt de hemelteekens geluk en ongeluk aan de Menschen willen voorspellen, zulks is dwaasheid; en diergelijke onnutte Waarseggery, welke dikmaals oorzaak van quaade uyteynden is, is billyk te verwerpen, want
Zulke voorspelders uyt de Starren
Zijn lauter Narren".

Godsdienstoefeningen op Oorlogsschepen.

De Minister van Marine heeft zich den laatsten tijd onledig gehouden met het uitwerken van plannen omtrent de godsdienstige viering van den Zondag aan boord van oorlogsschepen. Het N. v. d. D. verneemt er het volgende van en „De Tijd" verklaart reeds, dat z. i. de Minister zich bij zijn streven op den eenigen waren weg bevindt: n.l. handhaving van de godsdienstige viering van den dag des Heeren met vrijheid, wat de wijze van viering aangaat, geheel eigen godsdienstige overtuiging te volgen. Wat de Minister speciaal aan de Katholieken wil toestaan, is juist datgene, wat reeds meermalen door het blad werd verlangd.

„Aangaande de wijze, waarop de godsdienstoefeningen aan Hr. Ms. oorlogsschepen behooren te worden gehouden, in verband met het in de Staten-Generaal besprokene over de daarbij gehouden preeken, heeft — naar „Het N. v. d. D." verneemt — de minister van Marine zich thans gewend tot de verschillende Kerkbesturen in ons land om voorlichting.

De minister zelf is van oordeel, dat niet kan verwacht worden dat de oplossing te vinden is door het aannemen van een preekenbundel, door de verschillende kerken in onderling overleg aanbevolen of vastgesteld. Daarom acht de minister het wenschelijk, te streven naar een zoodanige regeling van de godsdienstoefening, dat deze door haren eenvoud kans op algemeene voldoening zal geven. De minister meent, dat eene zoodanige regeling is te verkiezen, waarbij de godsdienstoefening — thans bestaande uit het voorlezen van een gebed en van een leerrede — in de toekomst zal bestaan uit het voorlezen van een berijmd lied (indien er gelegenheid is, dit lied te zingen) en het

---

VARIA.

Aardsche nood in cijfers.

In de „Parijsche Revue" leest men:

Van sommige landen zegt men, dat zij rijk zijn — van Duitschland bijvoorbeeld. Nu bedraagt echter het gemiddelde inkomen van een Duitscher per dag maar 33 centimes, en er zijn in Berlijn woningen, waarin zes menschen in elke kamer huizen. Er zijn er, die gelooven, dat de nood op aarde aanmerkelijk gelenigd zou worden wanneer men alle inkomsten, hooger dan 10,000 frs. in het jaar, verbeurd verklaarde, om ze gelijkelijk te verdeelen onder menschen, die minder dan 10,000 frs. verdienen. Het inkomen van deze minder bedeelden zou dan echter slechts met 12 ten honderd toenemen, zoodat een werkman, die nu 2 frs. daags verdient, dan 2 fr. 24 c. zou verdienen. Met 24 centimes meer kan men echter geen grooter staat voeren. Men zegt, dat Pierpont Morgan menig jaar een inkomen van 83 millioen frs. heeft. Verdeelde men deze zuivere winst onder alle Amerikanen, dan zou ieder Amerikaan in het jaar nog niet een franc meer hebben dan hij nu heeft.

Dergelijke cijfers zijn over den oeconomischen nood van het menschdom aan te halen. In 1907 bedroeg de geheele graanvoortbrenging van de wereld 87 milliard kilogram. Wanneer men aanneemt, dat ieder mensch aan brood, meelspijzen enz. elk jaar 200 KG. graan noodig heeft, dan zou de voortbrenging 300 milliard K.G. moeten bedragen. Er is dus driemaal minder graan dan het menschdom noodig zou hebben. Er zijn natuurlijk volken, die zoo goed als heelemaal geen graan eten, maar juist zij gebruiken minder deugdelijk voedsel, dat door graan vervangen diende te worden. Neem verder suiker; iemand, die rijk genoeg is, om zooveel suiker te kunnen eten als hij noodig heeft, verbruikt 50 K.G. in het jaar. Voor de heele menschheid zou er 75 milliard K.G. noodig zijn. Maar elk jaar worden er maar 12 milliard K.G. voortgebracht.

Een ander zeer noodzakelijk voortbrengsel is katoen. Wilde men het heele menschdom kleeden, dan zouden er bijna 10 milliard K. G. noodig zijn. Elk jaar komen er echter maar 4 millard K.G. op de markt, en daarvan wordt een groot gedeelte voor duizenderlei andere doeleinden gebruikt.

Van de 83 millioen vierkante kilometers van het oude continent zijn er verder 12 millioen volslagen van water verstoken.

En zoo kan men voortcijferen.

De loopbaan van een geleerde.

Wat ijzeren wilskracht en taaie volharding vermogen, kan blijken uit het leven een medewerker van de „*Vos Ztg.*" schrijft.

Prof. Max Müller was, zooals iedereen weet, een groot geleerde, een van de grootste sieraden van de hoogeschool te Oxford, waar hij den leerstoel voor vergelijkende taalwetenschap bekleedde. Het zou niet gemakkelijk geweest zijn, voor Max Müller een geschikt opvolger te vinden. Maar hij heeft hem zelf gevonden en wel in den persoon van een vroeger fabrieksarbeider, die bovendien tot zijn mannelijken leeftijd lezen noch schrijven kende. Van zijn zesde jaar af was Joseph Wright, sedert 1901 hoogleeraar in de vergelijkende taalwetenschap te Oxford, in de fabrieken van Sir Titus Salt werkzaam geweest. Hij kon niet lezen en zou misschien ook niet op de gedachte zijn gekomen te leeren lezen, wanneer hij niet graag ook zelf uit de kranten vernomen had, wat zij over de gebeurtenissen in den Fransch-Duitschen oorlog — hij was toen goed 15 jaar — te melden hadden. Zijne kameraads spraken over de veldslagen en overwinningen, omdat zij de krant konden lezen, maar hij moest zwijgen, kon niet meespreken. Toen besloot hij lezen te leeren. Niettegenstaande Wright lange werkdagen had, bezocht hij een avondschool en maakte zulke snelle vorderingen, dat hij spoedig aan een ervan zelf les kon geven. Daarna werd hij onderwijzer aan een school te Manningham op een traktement van 40 pond.

Van zijne spaarpenningen kon hij 3 maanden te Heidelberg leven, om Duitsch te leeren, en acht jaren nadat hij het abc had geleerd, werd hij aan de Londensche hoogeschool ingeschreven. Wright studeerde nog, voornamelijk van de spaarpenningen, die hij uit zijn fabriekstijd had overgelegd, drie jaar te Heidelberg en daarna te Leipzig. Hij onderscheidde zich zoozeer, dat Max Müller's aandacht op hem gevestigd werd en deze hem in 1891 tot hulpprofessor benoemde. Later werd hij Müller's opvolger. Zijn groote werk: Englisch Dialect Dictionary heeft zijn naam duurzaam gevestigd. Hij kon er echter geen uitgever voor vinden en moest het risico zelf dragen. Ter erkenning van zijne verdiensten jegens de taalkunde in het algemeen en de Engelsche dialectstudie in het bijzonder, kreeg Wright echter in 1899 een koninklijke toelage van £ 200 s' jaars.

Een ander Engelsch geleerde had nog grooter moeielijkheden te overwinnen, voor hij zijn werk openbaar kon maken. Dr. Oswald was een eenvoudig ambtenaartje bij het gerecht, toen hij in 1898 zijn verlof in Armenië doorbracht. Ofschoon geen geoloog van beroep, bracht hij toch een massa delfstoffen mee naar huis, waarvan de bewerking hem acht jaar tijds kostte. Maar nu vond hij niemand, die de uitgave van zijn werk aandurfde. Zelf kon hij er de kosten niet van dragen. Hij besloot toen zijn werk bij de Londensche hoogeschool in te dienen, als dissertatie tot verkrijging van den graad van doctor. Maar ook de dissertatie moest gedrukt worden. Daar het hem aan het noodige geld daarvoor ontbrak, leerde Oswald het zettersvak, kocht wat letters en een klein persje voor het trekken van drukproeven. Na zijne kantooruren ging hij aan het zetten. Had hij een bladzijde klaar dan ging die ter perse, want voor meer dan een bladzijde reikte zijn letterkast niet toe. Zoo zette, drukte, bond hij het werk, dat zijn naam bekend maakte.

Ingenieurswerk.

Een der brutaalste, maar ook merkwaardigste ingenieurswerken, die ooit zijn ondernomen, is een goed eind nader gebracht aan zijn voltooiing. De aanleg van den viaductspoorweg over de eilanden en ondiepten, welke een lange, maar telkens door stukken open zee onderbroken verbindingslijn vormen tusschen Miami op het vasteland van Florida en het eilandje Key West, is nu gelukkig gereed gekomen tot Knights Key. Enkel een blik op de kaart ter bepaling van de onderlinge ligging van Florida, Havana en de verschillende Key's, kan het vermetele opzet van dezen modernsten spoorweg naar waarde doen schatten. De lijn van Miami naar Key West zal, zoodra zij voltooid zal wezen, een lengte hebben van 250 K.M. En voor ongeveer de helft daarvan gaat de lijn door de open zee, waar, óf dijken moesten worden gestort óf over geweldige afstanden een boogviaduct moest worden gebouwd. De beteekenis van deze lijn voor het groote handelsverkeer zal zijn, dat zij den tijd van overtocht tusschen Havana (op Cuba) en Miami (op het vasteland) met 10 uur zal verkorten. Op het oogenblik is het eindpunt der lijn nog op Knights Key, vanwaar stoomponten vertrekken, zoowel naar Key West (het latere eindpunt) als naar Havana. Is de lijn eenmaal voltooid — en zoowat vierviifden, waaronder de moeilijkste gedeelten, zijn al klaar — dan zal de reis New-York-Havana in tweemaal vier-en twintig uur kunnen worden volbracht.

Dat om deze lijn door de zee te bouwen reusachtige technische moeilijkheden moesten worden overwonnen, spreekt wel vanzelf. Ook de kosten zijn ontzaglijk. Voor de viaduct-spanningen is veel gebruik gemaakt van gewapend beton-constructies. Bij den aanleg zijn herhaaldelijk door plotselinge zware stormen groote verliezen aan menschenlevens te betreuren geweest. De man, door wien de stoute onderneming werd bedacht — en ook financieel op stapel gezet — is de 78-jarige heer H. M. Flagler, een energiek ondernemer en exploitant van spoorwegen, badplaatsen, hotels enz. Het is zijn droom, nog vóór zijn dood, de lijn tot Key West voltooid te zien, en daardoor Cuba nadergebracht te weten aan het vasteland. De ingenieurs, die de leiding hebben van den aanleg, zijn J. R. Parrott en J. C. Meredith. Het eenige nog te bouwen lange spoorwegviaduct door open zee, zal het eilandje Knights Key verbinden met Bahia Honda, dat ca. 11 K.M. verder in den oceaan ligt. Deze 11,000 meter zullen worden overbrugd door twee viaducten, elk van 2½ K.M., terwijl in het resteerende vak een dam van rotspuin wordt gestort. Dat dergelijk werk mogelijk en uitvoerbaar blijkt, is natuurlijk te danken aan het feit, dat de zee tusschen de verschillende Keys uiterst ondiep is.

Maar hoewel dit dus aan den eenen kant een groot voordeel is, bemoeilijkt het het transport te water van materiaal, dat voor den aanleg noodig is. Een ander bezwaar, dat slechts kan worden overwonnen door moeilijke en boogst kostbare ingenieurswerken, is bij Key West, het definitieve eindstation, een goede, veilige en diepe haven aan te leggen, vanwaar de groote spoorwegveerponten met heele treinen op den rug, naar Havana kunnen vertrekken, of van Cuba arriveeren.

voorlezen van een gedeelte uit den Bijbel en van een formuliergebed. Het Bijbelgedeelte alsdan zoodanig te regelen, dat voor elken Zon- of feestdag een bepaald onderwerp wordt aangegeven. Voor het samenstellen van de formulier-gebeden en de keuze van de Bijbelgedeelten en geschikte liederen, zou de hulp van een of meer predikanten kunnen worden ingeroepen.

Verder stelt de minister zich voor, dat het voorlezen van het bedoelde lied en van het Bijbelhoofdstuk zou moeten worden opgedragen aan den commandant, met de bevoegdheid dit ook te kunnen overdragen aan een officier die voor dezen arbeid roeping (genegenheid) gevoelt.

Tot deze godsdienstoefening zou dan ieder moeten worden toegelaten, tenzij hij vraagt er niet bij tegenwoordig te zijn. Voor minderjarige schepelingen zal dat niet tegenwoordig zijn door hun ouders of voogden moeten gevraagd worden.

Aan R-Kath. schepelingen zal gedurende deze godsdienstoefeningen gelegenheid kunnen gegeven worden om zich in een ander gedeelte van het schip bezig te houden met het lezen van stichtelijke boeken en gebedenboeken.

Hun, die verzoeken naar hunne meening den Zondag te vieren, zal, naar 's ministers plan, ook gedurende den tijd, dat op het schip stilte wordt geboden, gelegenheid worden gegeven zich af te zonderen.

Over dit plan vraagt de minister nu het oordeel der Protestantsche Kerkbesturen. Ook is de minister voornemens indien deze regeling wordt uitgevoerd, te overwegen in hoeverre het wenschelijk is, in de scheepsbibliotheken stichtelijke lectuur op te nemen ten dienste van hen; wier godsdienstige behoeften door bedoelde godsdienstoefeningen niet geheel worden bevredigd. In die bibliotheken zouden dan ook gebedenboeken voor de Roomsch Katholieken beschikbaar worden gesteld."

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

Dinsdag laatstleden vierde de Eerw. Zuster ELPIDIA (Mejuffrouw ELISABETH MUTSAERS van Roggel, Limburg) haar zilveren professiefeest. De eerw. Jubilaresse was eerst in Nederland werkzaam te Wouw en te Esschen en kwam 16 Mei 1888 hier op Curaçao, waar zij steeds verbonden bleef aan het pensionaat *Welgelegen*.

* * *

De kerk van den H. Dominicus op Montaña werd dezer dagen met een prachtige Rozenkransgroep verrijkt, welke groep Zondagavond onder een plechtig Lof door den Hoogeerw. Pater Provicaris, geassisteerd door de Weleerw. Paters N. DE GROEN en A. TEN BRINK, werd gewijd.

Wij wenschen Pastoor H. SMIT geluk met deze prachtige aanwinst voor zijn wel arm maar net versierd kerkje.

Koloniale Raad.

Wegens het vergevorderd uur werd de behandeling der begrooting op Woensdagavond ll. geschorst bij art. 38 en zal hedenavond verder worden voortgezet.

Dinsdagmorgen 9 uur plechtige opening van het nieuwe zittingjaar.

De „Prins Willem II".

Volgens de *Telegraaf* heeft het Comité, dat gelden inzamelt voor de nagelaten betrekkingen der schipbreukelingen van de *Prins Willem II*, reeds bij eerste verantwoording het aanzienlijk bedrag van *f* 17.338,35 als ontvangen opgegeven.

Mooi natuurverschijnsel.

Hedenmorgen omstreeks half vijf kon men rondom de komeet van HALLEY verschillende vonkenspattingen waarnemen, alsof er telkens vuurpijlen werden opgelaten.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

892 ratten
3688 muizen.

Scheepvaart.

In dank ontvingen wij van het Kantoor van in- en uitklaring de volgende opgave:

Gedurende de maand April zijn onze haven binnengeloopen:

Zeilschepen	110
Stoomschepen	26

Het totaal der vorige maanden bedraagt:

Zeilschepen	312
Stoombooten	74

Het totaal generaal der eerste 4 maanden van dit jaar is dus:

Zeilschepen	422
Stoombooten	100
	522 schepen.

Tot dusverre hebben wij, Goddank, niet te klagen over onze scheepvaart. Daar is een druk en gestadig verkeer in onze haven.

Regenval.

Gedurende maand Maart:

Fort Amsterdam	81.1
Plantage Knip	31.5
„ Klein Sta. Martha	50.9
„ Siberie	68.4
„ Hoffi abao.	71.9
„ Cas Chikitoe	96,3
„ Gr. St. Joris	38.5
„ Klein St. Joris	39
„ Sta. Rosa	18.9
„ Beekenburg	50.
„ Noordkant	89

Prinsesjesdag.

Het weder werkte Zaterdag ll. niet erg mee. De parade trok al heel weinig volk.

Toch wilde de bevolking van Curaçao uiting geven aan zijn Oranjeliefde. Er werd zeer druk gevlagd, ook met Oranjevlaggen. 's Middags 4 uur, toen de zon weer was doorgebroken, trok een klein troepje jongens het fort uit, een flinken driemaster, netjes opgetuigd en met wapperende wimpels, op een wagenstel rondleidend door de stad.

Dat was een spontane uiting van vaderlandsliefde, van oprechte vereering der Curaçaosche jeugd van het lief Prinsesje.

De militaire kapel zou om half acht het concert beginnen, maar reeds om kwart voor zeven weerklonk het *Wilhelmus*. Het Curaçaosche Weerbaarheidscorps gaf, geheel spontaan, ook een volksconcert.

Het Gouvernementshuis werd geïllumineerd met een gekroonde J en het bal werd nog vrij druk bezocht, ofschoon de telkens weer vallende regen velen zal hebben thuisgehouden.

In Suriname zou op den Julianadag een Bloemen- en Vruchtententoonstelling gehouden worden, alsmede een optocht, betrekking hebbende op Handel, Landbouw en Nijverheid. Ook een roeiwedstrijd was er aangekondigd.

Hopen wij, dat de economische toestand dit jaar in beide Kolonies zoo zeer verbetere, dat wij de volgende jaren geregeld een mooien Prinsesjesdag kunnen vieren.

In Oranjeliefde doen wij voor niemand onder, maar de *nervus rerum*, het geld, ontbreekt ons thans om feest te vieren, zooals wij dat wenschen.

Bravo!

De militaire kapel geeft herhaaldelijk blijk van groote werkkracht en uithoudingsvermogen, maar ook aan lust voor het werk ontbreekt het allerminst. Telkens mochten wij 1ste uitvoeringen aankondigen en zoo werden wij Zondagavond weder aangenaam verrast door drie nieuwe nummers:

No. 5. Les Vaillants. Pas Red. van François.
No. 6. Escalade. Ouverture van Govaert.
No. 7. Where The Honeysucles Grow. Schottisch van Josselijn.

Waar toewijding is en steeds *con amore* gespeeld wordt, zal het werk den meester prijzen. En inderdaad de militaire kapel en haar uitstekende Directeur verdienen wel een extra-pluimpje. Zij spelen zeer goed en trachten zich nog voortdurend hooger op te voeren. Bravo! Excelsior!

De „Prins Willem V"

moet 10 Mei te Amsterdam aankomen en zal 13 Mei weer naar de West terugkeeren.

De Eerw. Paters VAN DE VEER en GIJLSWIJK zullen dus per "Prins Willem V" de reis naar Curaçao maken.

Een mooi zaakje.

In de *Gaceta Oficial* van Venezuela dd. 20 April ll. is het contract opgenomen, gesloten tusschen verschillende Ministers en den Heer ANTONIO ALVAREZ LÓPEZ—MÉNDEZ. Het contract, aangegaan voor 2 jaar en wat met nog 2 jaar verlengd kan worden, staat den contractant toe het beheer en uitsluitenden verkoop van briefkaarten en zegels van allerlei klasse en waarde, en tot welk gebruik ook bestemd, in zoover die verschillende doeleinden reeds bestaan of nog zullen geschapen worden in Venezuela, alsmede beheer en uitsluitend verkoop van gezegeld papier (ter vervaardiging van cigaretten binnen Venezuela) en van zegels voor cigaretten, die van elders worden ingevoerd.

Voor deze gunsten moet de contractant aan de Venezolaansche Regeering betalen de somma van **11,750,000 Bolivares**, te weten: gedurende het eerste half jaar maandelijks **458,333.33 Bolivares** en verder iedere maand geregeld **500,000 Bolivares**

De komeet van Halley.

De Kon. Vereeniging voor de Wetenschappen te Göttingen organiseert een expeditie naar IJsland ter waarneming van den overgang van de komeet van Halley over de zonneschijf. Het hoofddoel der expeditie is na te gaan of de doorgang van de aarde door den komeetstaart gepaard gaat met electromagnetische storingen in de aard-admospheer. Er zijn geleerden, die ervan overtuigd zijn, dat in een komeetstaart electrische stralingen optreden. Bij doorgang van de aarde door den staart van de komeet is in dat geval te verwachten, dat deze stralingen in de aard-atmosfeer in het algemeen een richting zullen volgen, die het aard-oppervlakte treft in den gordel van de grootste talrijkheid en intensiteit der noorderlichtverschijnselen, hetgeen dan waarneembare electromagnetische storingen in de aard-atmosfeer zal moeten geven. Om over deze vraagstukken zoo mogelijk zekerheid te erlangen, zullen zeer gevoelige zelfregistreerende elementen worden meegenomen.

Het is vooral de Noorsche hoogleeraar Birkeland te Christiania geweest, die deze vraagstukken heeft bestudeerd. Van hem is ook de opwekking uitgegaan tot het zenden van deze expeditie. Hij zelf gaat echter niet mee naar IJsland; maar trekt naar een waarnemingsstation in Finmarken, in de buurt van de Noordkaap.

De afdeeling voor het aard-magnetisme van de Carnegie Institution zal zich niet onbetuigd laten en gaat gelijksoortige waarnemingen doen op een station in Alaska.

Men weet, dat ook op den Piek van Teneriffe komeet-waarnemingen zullen worden gedaan.

De Chorophoon.

Ieder heeft hooren spreken van de phonograaf, de meesten hebben de phonograaf zelf hooren spreken, ook zijn er weinigen, die niet de platen hebben zien leven en bewegen in een kinematograaf. Deze twee vernuftige uitvindingen bereiden nu weer nieuwe begoocheling, nieuwe verwondering, nieuw genot. Voortaan, zal men niet meer tevreden zijn met nu eens te luisteren naar een phonograaf, en dan weer een kiekje te nemen in een kinematograaf, want het genot van hooren en zien tegelijk is nu te bereiken door de verbinding der twee toestellen. Deze schijnbaar zoo eenvoudige verbinding stuitte aanvankelijk op groote moeilijkheden, daar de beide machines onafhankelijk van elkaar werkend, het gesprokene of de muziek niet volkomen juist lieten samenvallen met de beweeglijkheid der gebaren en de plooiing van lippen en gelaatstrekken, die daarmee moesten gepaard gaan. Bespottelijk zou het immers zijn, wanneer men iemand zag met wijdgeopenden mond, die zweeg, terwijl hij met gesloten mond het hoogste lied uitzong.

Langen tijd zocht men dan ook hoe dit gebrek te verhelpen en door welk systeem de beide instrumenten in overeenstemming gebracht konden worden. De electriciteit bracht ook hier weer redding. De kinematograaf wordt in beweging gebracht door een dynamo; maar de drijfkracht van den stroom, die het toestel met de kinematograaf in beweging zet, laat men door achtereenvolgende contacten en afbrekingen afhangen van de bewegingen der rol van de phonograaf. Door deze kunstig gevonden afbrekingen en verbindingen, waarbij de ring van Gramme een hoofdrol speelt, kunnen de beelden in de kinematograaf niet vlugger of langzamer verwisselen dan de phonograaf het eischt, zoodat de volkomenste gelijktijdigheid is gewaarborgd.

Het meest verrassend effect verkrijgt men wanneer de beelden worden geprojecteerd op een scherm in welks onmiddellijke nabijheid de phonograaf wordt opgesteld, men zou dan meenen dat het geluid van het beeld uitging.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Briand heeft in een feestzaal te St. Chamond te midden van een groep banketteerende partij-broeders, wier feeststemming echter wel wat verstoord wezen zal door het gejoel en geschreeuw der oorlogzuchtiggestemde-roode stiefbroeders buiten — een rede gehouden, waarin hij zijn program heeft uiteengezet en zijn ideeën over den politieken en socialen toestand der republiek heeft toegelicht.

Het is een verkiezingsrede geweest in den echten zin van het woord, en een zooals men die van den politicus Briand verwachten kon. Inschikkelijk en toegeeflijk, ten minste zoo op het eerste gehoor, met zeer veel groote woorden van verzoening en bevrediging en kalmeering der geesten, maar goed beschouwd vol eenzijdigheid en hatelijkheid.

Hij begon te spreken over den toestand van algemeene kalmeering, dien hij zoo gaarne wenschen zou, maar blijkbaar alleen ten gunste van de meerderheid, welke hem ondersteunt. Zoo gaf Briand aldus de definitie van een waren republikein, van wien ten slotte natuurlijk alleen de toestand van geestes-kalmte te wachten is.

„De ware republikein, zoo zeide Briand, is hij, die altijd den vooruitgang wenscheid, in niets zich verzet tegen het werk van verleeking, dat in de laatste tien jaren tot stand is gebracht. Een ware republikein is hij, die dat werk uitbreidt, beschermt en handhaaft."

En na die definitie voegde Briand er onmiddellijk aan toe: „Na de gepraat van het beginsel der verleeking te hebben verzekerd, moet de republiek niet de armen over elkander kruisen. Zij kan niet rustig zich neerleggen bij de reeds verkregen resultaten en een soort van slaappolitiek gaan volgen. Voor haar strekt zich uit een breed veld, dat van den socialen vooruitgang, dat om zoo te zeggen onbegrensd is. Naar dien vooruitgang moet de republikein nu streven met alle kracht, die in hem is."

Briand sluit dus in beginsel al van de republiek uit allen, die niet gelooven aan de noodzakelijkheid en het nut van het leeken-karakter der republiek, d. i. aan het stelselmatige atheïsme, door de republiek in haar instellingen verbreid en toegepast. Dus zijn reeds alle Katholieken, volgens Briand, van de republiek buitengesloten. Zij kunnen geen goede republikeinen zijn, omdat zij in opstand komen tegen het werk van verleeking. Zij zullen dus in de komende tijden, zoolang de opzet van Briand kracht behouden blijft, behandeld moeten worden als burgers van den tweeden rang, als paria's' wien zelfs de beginselen van rechtvaardigheid en algemeen recht worden ontzegd. En in het verleden heeft Briand genoegzaam aangetoond, dat hij in dit opzicht voor niets terugschrikt.

Zoo is het ook niet te verwonderen, dat de republiek in Frankrijk, zooals Briand zelf erkennen moet, nog altijd niet vast is gegrondvest. Waar Briand voor zijn kiezers de groote parlementaire hervorming verdedigde, voelde hij zich gedwongen op wat klagende meewarigen toon uit te roepen: „Is het juist en is het logisch, dat wanneer een land meer dan veertig jaren lang zijn voorliefde heeft doen blijken voor het republikeinsche regeeringstelsel, -alle vier jaren weer dat regeeringstelsel zelfs bestreden kan worden en dat het van een toevallige beweging kan afhangen om dat stelsel ten ondergang te voeren? Neen, men kan niet toelaten, dat alle vier jaren het land wordt overgeleverd aan een agitatie, dat alle vier jaar den kiezers de vraag kan worden voorgelegd of zij de handhaving willen van het republikeinsch regeeringsstelsel of

wel het herstel willen van de monarchistische beginselen."

Wanneer Briand inderdaad zijn idee van republiek beperkt tot hen, die zich tot voorvechters van den leeken-geest en de leeken-gedachte maken, dan is er inderdaad ieder vier jaar gevaar voor de Fransche republiek. Maar dan komt dat voort uit de bekrompen en kleingeestige opvatting van Briand zelf, die voor de republiek het leekenkarakter de hoofd- en levensvoorwaarde vindt.

Zoo was de heele rede van Briand doorweven van dubbelzinnigheden en van misvattingen, die ondanks welsprekende en klinkende woorden den minister-president zijn rede tot een eenzijdige politieke partij-manifestatie gemaakt hebben.

Wat Briand verder nog zeide van de hervormingen op administratief, sociaal en rechtskundig gebied bevatte niets nieuws. Uit de verkeerde principen uit het begin zijner rede kon hij slechts vage en algemeene practische conclusies trekken.

Hoe de kranten over de rede oordeelen, is van te voren reeds gemakkelijk te begrijpen. De rechtsche bladen wijzen op de eenzijdigheid van Briands' rede.

„Zeker, zegt de ‚Croix', Briand heeft weer woorden gesproken van rechtvaardigheid en vrijheid voor allen, waarvoor wij nooit ongevoelig zijn. En een van zijn bewierookende dienaren kan dan ook zeggen: „Een adem van gerechtigheid en vrijheid ging door die rede." Het woord „adem" is al zeer juist, het was slechts een „adem" dadelijk uiteengedreven door de realiteit der brutale feiten."

De „Univers" zegt: „Van alle frazen door den minister-president zoo mooi uiteengezet, zal waarschijnlijk niets overblijven dan de naklank alleen van de kreten uitgestooten door de volksmenigte, die was buitengesloten. Het symbool was te juist en te scherp en treffend om niet te worden onderstreept."

De „Gaulois" schrijft: „Briand heeft te St. Chamond de onuitgegeven hoofdstukken van zijn programma uiteengezet: hij verklaart zich voor een indeeling in kiesdistricten, die meerdere departementen omvatten. Dit is een opvatting, die royalisten en Bonapartisten moeilijk kunnen veroordeelen, omdat Briand die gevonden heeft in de papieren van den graaf van Chambord en in de reeds uitgegeven aanteekeningen van Napoleon II.

„De voorzitter van den ministerraad doet geen afstand van de inkomstenbelasting, maar hij wil die ontdoen van alles wat er hinderlijk aan is. Wanneer hij zijn belofte houdt, kunnen wij rustig gaan slapen, want het hinderlijkste van de inkomstenbelasting is het betalen."

De „République française begroet Briand's programma min of meer sceptisch en vraagt zich af: „Waar dient het toe, de door Briand aangekondigde hervormingen te bespreken? Zij zullen, meenen wij, in het land meer nieuwsgierigheid dan geestdrift wekken; vele er van zullen de kamer niet bereiken, andere zullen merkwaardig vervormd zijn voor het zoover is". Het blad eindigt met te erkennen: „Briand heeft zijn best gedaan om het moreele resultaat van zijn rede te Perigeux te behouden zonder het vertrouwen der meerderheid, die hem tot dusver gesteund heeft te verliezen: hij wil de man van kalmeering zijn."

De „Aurore" schrijft o. m.: „Men pleegt te zeggen: „Briand is een gelukkig man." De aanhoudende successen van den voorzitter van den ministerraad zouden op die wijze slechts het resultaat zijn van het toeval en de omstandigheden. De waarheid is een geheel andere. Wanneer Briand in korten tijd op den voorgrond is getreden, wanneer enkele maanden bewind voldoende zijn geweest om het land den indruk te geven, dat hij een kundig staatsman is, wanneer hij zonder moeite de parlementaire beroeringen heeft gekalmeerd, dan is dat niet alleen omdat hij bij de sympathie, die zijn persoon inboezemt, over een groote intelligentie, een niet te ontkennen oprechtheid, over een onberispelijk gezond verstand beschikt, maar dan is 't vooral, omdat hij op 't juiste oogenblik gekomen is en een nieuwe politieke aera heeft ingeluid."

PALESTINA.

Even plechtig als de inwijding der Protestantsche stichting op den Olijfberg plaats had, even plechtig is de Roomsch-Katholieke kerk op den berg Sion ingewijd.

Meer dan duizend pelgrims, voornamelijk uit Duitschland, Oostenrijk en Zwitserland, onder wie de prinsen George en Coenraad van Beieren als vertegenwoordigers van den prins-regent, waren hiertoe naar Palestina overgekomen.

Geheel Jerusalem vierde feest en reeds vroeg in den ochtend vulden talrijke pelgrims, waaronder er zelfs ook uit Amerika gekomen waren, de straten van de heilige stad.

De Duitsche pelgrims, zoowel de protestantsche als de Katholieke, begaven zich bij duizendtallen naar den berg Sion, om zich voor de groote plechtigheid van den dag van plaatsen te voorzien.

In den vroegen morgen begonnen de plechtigheden met de wijding der altaren, door den patriarch van Jerusalem, geassisteerd door vier Britsche bisschoppen, en drie gemijterde abten van de orde van den H. Benedictus.

Te tien uur luidden alle klokken van de nieuwe kerk en reeds was het gebouw bezet. Naast de prinsen George en Coenraad van Beieren was gezeten vorst Salm-Reiffer-scheidt-Dijck, afgevaardigde van het centrum in den rijksdag en eerste voorzitter van de Duitsche vereeniging van het Heilige Land.

Ook waren tegenwoordig talrijke Maltheser-ridders en ridders van St. Jan van Jerusalem gekleed in hun prachtige en rijke ambtscostumes. De laatsten, de Johanniter-ridders, zijn protestant; zij behooren, evenals de Maltheser-ridders, die Katholiek zijn, uitsluitend tot zeer ouden Duitschen adel.

Te elf uur kwamen prins en prinses Eitel Friedrich van Pruisen, die keizer Wilhelm vertegenwoordigden in het portaal der kerk aan, waar de patriarch, omringd door de bisschoppen en de gemijterde abten, de prinsen van Beieren en vorst Salm Reifferscheidt-Dijck, hen ontving.

De Pruisische prinsen werden toegesproken door mgr. Müller, als vertegenwoordiger van kardinaal Fischer, door vorst Salm Reifferscheidt Dijck, door den Aartsabt van Beuron en door den prior der Benedictijnen van den berg Sion.

Mgr. Müller verzocht den prins aan zijn verheven vader de dankbaarheid te willen vertolken van het Katholieke Duitschland, dat aan den keizer het bezit van een der meest heilige plaatsen van Palestina de „Dormitio" verschuldigd is.

Terwijl de prinsen door den patriarch naar hun zitplaatsen ter zijde van het hoofdaltaar geleid werden, werd de hymne „Hosanna zoon van David," van Haendel gezongen.

De plechtige Hoogmis werd vervolgens opgedragen door mgr. Müller, geassisteerd door den patriarch en twee bisschoppen. De aartsabt van Beuron hield de feestpredikatie.

Na het „Te Deum" verlieten de Pruisische prins en prinses de kerk; aan den uitgang deelde prins Eitel Friedrich mede, dat de keizer hem had opgedragen talrijke ridderorden te schenken aan de voornaamste stichters van de Sionskerk, o. a. aan vorst Salm, wien hij de orde van den Rooden Adelaar overhandigde, welke orde kardinaal Fischer op hetzelfde oogenblik te Keulen ontving, aan de bisschoppen, die de kerk wijdden, aan de leden van de Duitsche vereeniging van het Heilige Land en aan de bouwmeesters van de kerk.

In het ontvangstsalon van het klooster ontving prins Eitel Friedrich vervolgens de Maltheser-ridders, bij welke gelegenheid hij aan den prior van het klooster het portret in natuurlijke grootte van den keizer overhandigde, welk portret door Wilhelm II bestemd is voor de eetzaal van het klooster.

Advertentien.

St Thomaskring,

Maandag a. s. 9 Mei zal wegens omstandigheden GEEN VERGADERING gehouden worden.

De Directeur,

R. J. C. WAHLEN.

Dankbetuiging.

Aan allen die bewijzen van deelneming betoond hebben bij het overlijden van mijn dierbaren Vader den Heer

Hendrikus Antonius Euwens,

betuigt de ondergeteekende zijn diep gevoelden dank.

P. fr. P. AMBROSIUS EUWENS O. P.
Pastoor.

Rincon 1 Mei 1910.

TE HUUR.

Het heerenhuis met bijgebouwen en regenbak op de West. Werf laatst bewoond door de familie VAN DER MEULEN te bevragen bij Handel en Industrie Maatschappij Curaçao.

Curaçao den 4 Mei 1910.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 2 der Verordening van 31 October 1901|02 Januari 1902 P. B. No. 7 luidende:

Iedere hond moet voorzien zijn van:

1o. Een halsband met een metalen-plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. Een door den Procureur-generaal te bepalen merkletter die Jaarlijks in de maand Mei door een ander wordt vervangen en van wege het plaatselijke hoofd der politie, tegen betaling, van de in art. 1 bedoelde belasting, wordt geslagen of wel in de plaat, of in een afzonderlijke penning die aan den halsband moet worden vastgehecht.

In het belang eener goede contrôle en ter tegemoetkoming aan klachten, dat het inslaan der merkletter in de plaat van den halsband, die plaat doet breken, zal de merkletter niet dan in de in artikel 2 bedoelde penning worden geslagen.

Die penningen zijn ten parkette verkrijgbaar tegen betaling van vijf centen.

Curaçao den 29n April 1910.
De Procureur-generaal

J. B. GORSIRA.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

de Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eere medaille, 1904.

Curaçao, Waterkant Otra banda.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar en Beleenbank* van 2 September 1908 t|m 28 Februari 1909, onder No. 5445 **Z** t|m N. 3542 **A**, zal plaats hebben op *Donderdag*, den 12den Mei a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 2 Mei 1910
De Voorzitter,
A. JESURUN.

JOHN DEWAR'S Scotch Whisky

BEKROOND MET

50 Gouden Medailles

Agenten voor Curaçao,

R. S. de LANNOY.

Adverteert steeds

IN DE

Amigoe di Curaçao

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Koloniale afdeeling

Van de Nationale

Huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen.

De Commissie, ingesteld bij Gouvernements-Beschikking dd. 8 April 1910, No 2757, om in overleg met den Gedelegeerde van de commissie voor de Koloniale Afdeeling der Nationale Huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen alhier, DEN HEER H. J. COHEN HENRIQUEZ, het noodige te verrichten tot het bevorderen van inzendingen van artikelen van Huisvlijt-industrie uit de Kolonie Curaçao voor de volksbond-tentoonstelling, welke van half Juli tot half September van dit jaar te Scheveningen zal worden gehouden, roept de medewerking in van alle Ingezetenen tot bevordering van het beoogde doel. Het groote nut, dat deze Tentoonstelling zal kunnen opleveren is van zulk een gewicht voor de Kolonie, dat de commissie het niet betwijfelt, of er zal van deze gelegenheid een goed gebruik worden gemaakt, ten einde onze huisvlijtproducten, welke als uitvoerartikelen in aanmerking zouden kunnen komen in het Moederland bekend te maken.

De inzendingen worden, zoolang ze in het Tentoonstellingsgebouw zijn, verzekerd tegen brandschade, beschadiging en diefstal, terwijl ze ook voor het vervoer over zee worden verzekerd.

Van de ingezonden voorwerpen zal zooveel mogelijk worden aangekocht ten behoeve van de aan de Tentoonstelling verbonden verloting. Ook kunnen deze voorwerpen verkocht worden tegen prijzen, door de inzenders zelven te voren te bepalen. 10% van de opbrengst van bedoelde voorwerpen komt ten voordeele van de Tentoonstelling. Na afloop van de Tentoonstelling zijn de verkochte voorwerpen terstond ter beschikking.

Ingezonden voorwerpen, die niet verkocht worden, worden kosteloos teruggezonden.

Voor alle afdeelingen der Tentoonstelling worden prijzen uitgeloofd in den vorm van medailles, geldprijzen, kunstvoorwerpen of diploma s.

Ingezonden kunnen o. a. worden: Stroovlechtwerk, als: grove en fijne hoeden, mandjes, kokertjes (macotjes); touwwerk; leder- en been-bewerking; nuttige en fraaie handwerken; artikelen van teeken- en schilderkunst en photographie; artikelen ter versiering vervaardigd uit waardelooze grondstoffen; verzamelingen.

Geldelijke bijdragen zullen ook in dank worden aanvaard.

De inzending voor deze kolonie is opengesteld bij den gedelegeerde van de Koloniale Afdeeling der Tentoonstelling, den Heer Cohen Henriquez voornoemd tot 16 Mei aanstaande.

De gedelegeerde stelt zich disponibel ten allen tijde verdere inlichtingen te verschaffen.

Curaçao, 13 April 1910.

De Gedelegeerde voornoemd,

H. J. COHEN HENRIQUEZ.

De Commissie voornoemd,

MORRIS E. CURIEL,

Voorzitter.

B. E. V. D. VEEN ZEPPENFELDT,

Lid.

G. B. DUSSEL,

Secretaris.

BESPAAR UW GELD.

Als gij Uw huis moet laten verven, koop dan de verf

DOMESTICA

VAN

LONGMAN & MARTINEZ

NEW-YORK.

FABRIKANTEN VAN VERFWAREN, VERNIS EN OLIE.

De verf „DOMESTICA" is gereed voor 't gebruik in blikken van 1, 7 en 10 pond. Deze verf is machinaal bereid en beter en goedkooper dan die met de hand bereid.

Monsters worden gratis verzonden aan koopers, die er om vragen.

Te koop in alle verfwinkels en drogisten. 2

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.